

JÖVŐ

FÜGGETLEN DEMOKRATA NAPILAP

A „Jövő” előfizetési díjai: Egy hóra 5000 lej. Munkásszervezeteknek és azok tagjai nap 4500, vállalatj előfizetés 120.000 lej.

Felolós szerkesztő: PALÁSTI JÓZSEF

Telefon: 20-76
szekszós és kiadóhivata 21-77

Egyenlőség — a mi jelünk
Ha magyar vagy,
szavazz velünk!

Papság és demokrácia

Irta: KESE ATILLA református lelkész.

A demokrácia különös megbecsüléssel hajolt az egyház, illetve annak papjai felé. Csak világos fejfel lehet megérteni, hogy a magyarországi egyházi nagyhírtokok kisebbségi mekkora erkölcsi felelősséget, mekkora belső szabadságot, erkölcsi erőt hozott az egyháznak, melyet megszabadított a földiellenek átkától, attól a lealábi tudattól, hogy az egyház a földiek elutasítottja. A demokrácia eseléd és héras népek, szolgálatait alkalmassá tette helyett szabad, erős egzisztenciájú népet teremtett. Az egyházat a misszióhoz utasította és ezzel visszatérta önmarádnak. Határainkon belül nemcsak nem hántotta a demokrácia az embereket szabadságát, hanem a folyósított államszolgálatok keresztül való támogatása az egyházi életnek biztosításán kívül emutttá az egyház nevelő, társadalmi fenntartó munkáját is a maga elismerés és megalasztásáért.

tése, az elnyomottak felemelése, a gyűlölet kizárása az egyház szabad missziói jellegének érvényesíthetése, méltóság helyett szolgálat a demokrácia lényege is és egyúttal adománya az egyháznak. Ezek a szent célok minden tiszta keresztényen léleknek az eszményei is. Ezek szolgálatában kapja meg helyét a papság a demokráciában és lép örök frigyre, ujtja fel az örök frigyét vele. A papság azonban nem jöhet üres kézzel a találkozóra. Kell hozzon valami pluszt. Ez a plusz a szeretet. A demokrácia munkáinál az indító erő lehet egy tudományos elmélet eredménye, meggyőződés, hogy tételei nélkül egészen végtelenül nem állhat. A végrehajtó módszer lehet takti-

kai, törvény vagy parancs, de a papnál kell legyen valami több és bensőbb is ennél, az isteni nagy parancs: „Szeresd a te felebarátodat, mint tenmagadat!” A szeretet a keresztény lélek drága alapja, amely hajlja és ösztönzi az önfeláldozást. Több, mint elmélet és mélyebb, mint a parancs. A papnak harcolni csak ezért a szeretetért, egy a szeretetre felépült társadalomért szabad és egyedül csak a szeretet fegyverével. Azok a papok, akik az egyházban fajndelmet, hatalmat, uralkodást, méltóságot, vallási és nemzeti kizárólagosságot, egyéni egzisztenciát, karriert keresnek, nemcsak a demokráciában, de az egyházban sem foglalhatnak helyet.

Sokszor van alkalmam hallani, hogy mindaz, ami a demokráciában szép és jó, csak távoli eszmény, amelyet nem fed a valóság. Az em-

berek pedig a tényeket nézik és ezek után teszik meg a döntő lépést. Hamar felejtik, hogy nincs az életben jelentkezési forma, amelynél a valóság fedje az eszményt. Tulajdonképpen, amikor az eszmény valósággá változott, megszűnt eszmény lenni és a követ magasabbra kell dohni. Gondoljunk csak arra, hogy e két ilolog, eszmény és valóság az egyházban is mennyire elvált egymástól. Mi lett az ökszeresztények humanizmusából és a papságon keresztül Péter áldatából.

En úgy hiszem, hogy a papságnak az a része, hiszem nagy többsége, melyet ezzel a szóval illethetnek: lelki papság, egy pillanatig sem került ellentétbe a demokrácia lényegével. Ha talán egészen nem is küzdött érte, de azonnal meglátta, hogy a demokrácián keresztül Krisztus akar visszatérni a nagy tékozló társadalomba, hogy a keresztényen eszme szolgálatára tágabb teret kapott, mint valaha is. Akik az eszmei közösségen kívül maradtak, azok az evangélium szerinti tékozló fiúk. Akik az utak eltévesztése folytán vagy elvesznek a kalandkeresők, tévelygők és hazdalanok nagy pusztaságban, vagy alázatos visszatéréssel fogynak kopogtatni az elhagyott atyai ház ajtaján.

Rendkívül izgalmas ülése volt a bolgár politikai bizottságnak a békekonferencián

Nem tudtak megegyezni a bolgár kormány által előterjesztett határkiigazítási kérdésben

A szovjet delegátus álláspontja a trieszti kérdésben

PÁRIS. A békeértekezlet főtitkársága levelet intézett a különböző bizottságok elnökeihez felkérve arra, hogy igyekezzenek október ötödikéig befejezni a munkálatokat. Ha ez sikerül október ötödikével megkezdődnek az általános ülések, a békeszerződés-tervezetek plenáris tárgyalására. Az olasz gazdasági bizottság tegnap délutáni ülése már az ezirányú erőfeszítéseket jegyében állott s több javaslat hangzott el a munkálatok meggyorsításáról.

Rendkívül izgalmas ülése volt a bolgár politikai bizottságnak, amikor a szófia-i kormány által előterjesztett határkiigazítási igények ügyében nem tudtak megegyezni. A tárgyalások során a

Szovjetunió képviselője előterjesztést tett arról, hogy a görög részről benyújtott határkiigazítási viszontigényt minősítsék késve érkezettnek és így kizárólag a bolgár kormány nyugatirányú igényéről tárgyaljanak. Anglia képviselője szavazást javasolt, a fehérorosz főmegbízott, aki az ülésen elnököl bejelentette, hogy elnapolja az ülést, mire az angolok és a bolgár képviselői szembehelyezkedtek az elnöki határozattal azon a címen, hogy ha valamelyik tag álláspontja ellenkezik az elnök álláspontjával, akkor az illető tag álláspontját kell érvényesíteni. Az elnök erre a szovjetekről, jugoszláv és csehszlovák kiküldött kíséretében elhagyta a termet, míg a bizottság töb-

bi tagjai még husz percet tárgyaltak, miután Újzeeland megbízottját választották meg elnökké. Döntés nem történt.

LONDON. A Times a trieszti kérdésről foglalkozva vázolja az úgynevezett „nyugati álláspont” és a Szovjetunió álláspontja közötti különbséget. A nyugati hatalmak „stabilitásra”, a néhány évre kinevezendő kormányzó tekintélyen épülő „biztonságra” törekcsenek, míg a szovjetálláspont minden hatalmat a törvényhozótestület kezébe helyezné a kormányzó nem élhetne vétóval és Trieszt vámanióban és vasúti ügykezelési közösségben állana Jugoszláviával. A két álláspont közötti különbség — írja a Times — az a jugoszláv fenyegetés, hogy nem keléltető döntés esetén bojkottálja Triesztet és elvágja a város felé vezető vasúti összeköttetést.

Az USA népe nem hajlandó az imperalista politika uszályhordozója lenni

LONDON. Wallace az USA kereskedelmi minisztere beszédét mondott, amelyben kemény bírálatot gyakorolt az angol imperalista politika felett és azt hangsúlyozta, hogy az USA népe nem hajlandó ennek a politikának uszályhordozójává szegedni. A Szovjetunió iránti baráti kapcsolatok ápolásáról és kíméltetéséről meleg hangon nyilatkozott a miniszter, akinek beszéde azt hangsúlyozta, hogy az USA nem hajlandó kizáró-

lag egyirányú, csakis angolbarát politikát folytatni. A beszédnek nagy visszhangja van az Egyesült Államokban is, de különösen Angliában. Az USA sajtó féltetlen angolbarát része a politikai irányzat védelmére kel. Cleyton államtitkár pedig hivatalosan közölte, hogy Wallace álláspontja nem a külügyminisztérium véleménye. Ezt kizárólag Byrnes megnyilatkozásai fejezik ki.

Zajos izgalommal válaszol az angol sajtó az USA-miniszter beszédének angol vonatkozásaira és válaszképpen visszontvádat emel. Az angol sajtó elsősorban arra igyeckszik rámutatni, hogy semmi sem veszélyeztetni annyira a győztes szövetségesek közötti együttműködést mint éppen az USA kormányának kínai politikája.

Azok a papok, akik a demokrácia ellen uccai harcot folytatnak, távol állanak az igazi papságtól, az úgynevezett lelki papságtól, illegem előttük a vallás lényege s inkább fizetett vitézei az egyháznak, mint elhivatott misszionáriusai. Nincsenek tisztában azzal, hogy Jézus forradalmi tanításában deklarálta az egyetlen emberi egyenlőséget és testvériséget. Hogy a forradalom nem lezár, hanem örökösen erjesztő és ujtó. Hogy az egyház kezdetben egyenlősítette a rabszoldát az ural, a publikánust a farizeussal s az ucca proletárából alkotta meg a világ világosságait, választotta apostolait. Vincsenek tisztában azzal, hogy az evangélium a zsidó, görög és római nemzeti eszménnel szemben megteremtette a nemzetek feletti internacionálisit. Hogy Jézus a könnözők számavítánsról szóló nélfelantában, mint minden tételeiben, mentörte a nérsé és nemzeti tanosítás gondolatát s helyette a felebarát fogalmával nevezte mindazokat, akik a nagy emberi közösségben az emberiséget szolgálják vállalták. Gondoljunk arra, hogy a keresztényen eszmény megalakulásakor Péter Jézusálem főterén elűntette a nyelvek közötti különbséget s mintegy tíz nemzet emberét forrasztotta össze. Hogy Pál missziójában áttörte az országhatárokat s összekovácsolta az ázsiai, görög, római és alexandriai rabszoldák erőfalát. Ezek a tények nem romolhat és becsületes történelmi emlékek, hanem örök ültelő táblák. Örök életű tüzek. A demokráciát is ezek a tüzek hevítik és izzasztják.

Az emberi egyenlőség megterem-

ARLUS

Főhivás

Arad megye és a város közvéleményéhez I

Tekintettel a Szovjetunióval való szomszédságunkra, de különösképpen figyelembe véve azt a szeretetet és jóakarati segítséget, amelyben a nagyhatalom részéről a mai súlyos viszonyok között részesevünk, mindezt mely baráti elismeréssel kell viszonznunk. Emő érzés tevélegesen bizonyítására Románia területén ne akadjon senki, aki nem tagja a Szovjetbarátok Romániai Egyesületének, az ARLUS-nak, amelynek célja éppen a Szovjetunióval való baráti kapcsolatok megerősítése és ki-mélyítése.

Ezt a felhívást fogadja megértéssel Arad város és megye lakossága és igyekezzen minél több tag toborzásával az egyedülit fejleszteni.

Ez alkalommal, miután kötelezettségeink anyagi megterhelést is jelentenek, főkérjük az ARLUS tagokat, hogy a magukra vállalt nem jelentékeny tagdíjakat egyenlítsék ki, személyesen, vagy megbízottjuk útján Mária királyné út 12 szám alatti irodánkban délelőtt 9—11. vagy délután 6—7 órák között, miután egyesületünknek nincs pénzbeszédője. A VEZETŐSÉG

FEST TISZTIT

gyorsan, olcsón és pontosan

„IGIENA“

Episcopiei 35.

2684

HETI MŰSOR

Szombaton tekintve hogy 6-kor idegen előadás van a magyar társulat 3-kor játssza Mária FÓHADNÁGYOT.

Vasárnap d. e. 11-kor (1500—4000) NÉVTELEN ASSZONY.

Vasárnap 3 és 6-kor Mária FÓHADNÁGY nagyoperett.

Hétfő, kedd szerda 6-kor Mária FÓHADNÁGY nagyoperett.

— A MAGYAR NÉPI SZÖVETSEG I. kerületi ifjúsága szüreti mulatságot rendez a Savoy kerthelyiségben szeptember 14-én, este 8 órai kezdettel. Minderkét szeretettel hívünk.

Kazeint

minden mennyiségben vásárol

PLACAI-FURNIR

HAMMER GYÖRGY

Timisoara, IV. Bul. Carol 24. 2702

Orv. Pissát Tivadarné értesíti az összes rokonokat, jóbarátokat és ismerősöket, hogy drága jó férje

Pissát Tivadar

az Andrányi Károly és Fia r. t. bukaresti fiókjának volt cégjegyzője és főosztályvezetője elhalálozásának egy éves évfordulója alkalmából f. hó 15-én 11.30 órakor az aradi gör. keleti román ort. templomban requiem lesz. (2709)

Gyakorlati megvalósulás előtt az aradi villamosközlekedés

Esetleg már a jövő héten beindítják a próbajáratot

Az aradi villamos vasút lassan, de biztosan a megvalósulás állapotába jut. A vasúti állomástól végig a városban az utóbbi hetekben elkészültek a felső vezeték az egyik oldalon. A sínek már évek óta várják a forgalom megindulását és egy villamos kocsi is elkészült már az üzembehelyezéshez már csak egyetlen gépkatrész megérkezése szükséges. A úgynevezett regresszor állomást már hosszabb idővel ezelőtt megrendelte a város vezetősége Svájból azokkal a szükséges gépkatrészekkel együtt amelyeket a villamos kocsi kába kell beszerezni. A regresszor alakítja át a villamos fűző részére az áramot. Ez egy hatalmas gép, amely a városban levő összes vonalakat ellátja a szükséges energia mennyiséggel. A gépet csak Svájból lehet beszerezni és a város ellenértékét

már hónapokkal ezelőtt előre kifizette. A szállításhoz azonban nehézségek merültek fel. Most értesítést kapott a város, hogy Svájból a szállítmány megérkezett Bécsbe ahonnan a továbbítása szintén megtörtént már és ha minden jól sikerül esetleg a jövő héten megérkezik Aradra is. Ebben az esetben sürgősen gondoskodni fognak a felszerelésről és szó van róla, hogy ha mindez még a jövő héten megtörténik, akkor a jövő hét folyamán, egyik éjszaka megtartják a villamos vasút próbáját. A helyzet tehát az, hogy egy két héten belül megvalósulhatna a villamos közlekedés. Egyelőre azonban egyetlen kocsi áll rendelkezésre, már pedig a rendszeres forgalom lebonyolításához legalább is négy-öt kocsira lenne szükség. Ezeknek a beszerzése hosszabb időt vesz igénybe.

Szarvasok, sertések, szarvasjóságok egészségét „TOXIN” szerrel óvhatjuk meg. Elismert márká, gyógyít, fertőtleníti. Az összes tetveket és rovarokat irtja a „LUMINA” Bucuresti, N. Titulescu ut 65. (volt Bul. Basarab) Tel.: 7.51.42. Keresünk kerületi képviselőket.

SPORT

A jövő jóslatai vasárnapra

A negyedik forduló rangadója

Temesváron a CFR-Ciocanul

A bajnoki mérkőzések nem ígérnek meglepetéseket

Vasárnap már a negyedik fordulót játsszák a Nemzeti Bajnokságban. A bajnoki mérkőzések ezúttal nem ígérnek meglepetéseket, mindorútt fávort győzelmeket mutat a papírforma. A forduló derbijét Temesváron bonyolítják le és szokásos heti ismertetőnkkel ezzel a mérkőzéssel kezdjük el:

TEMESVÁRON: CFR-CIOCANUL

A temesvári csapat az ITA mögött csak rosszabb gólaránnyal van a második helyen. Ez a csapat is veretlen. Nagy küzdelmet ígér a két együttes találkozójára. A CFR mellett szól a hazai pálya előnye, a fővárosi csapat közvetlen védel-

Royal Mozi

Előadások: 3, 5, 7 és 9 a kertben. Vasárnap 11.30-kor matiné

Ma, a költészet, a humor és rendkívüli élmény filmje!

Boldog idők

KARADY KATALIN, AJTAI ANDOR, MIHALYI ERNŐ

A büvös szék Walt Disney legújabb színes filmje

SAVOY MOZI

Előadások: 3, 4.30, 6, 7.30 s 9 órakor. Matiné 10 és 11.30.

Ma premier. Hunyadi és Vaszary vigjáték

Párbaj semmiért

Főszerepben Nagy Alice, Somlay Artur, Csontos Gyula, Vaszary Piri, Berki Lily, Bihari József, Tompa Pufi, Pataky Jenő, Misoga László, Pátos Gusztáv.

mének erős harca lesz a temesvári csapatokkal. A papírforma döntetlenhez közelálló eredményt mutat. Jólátunk: CFR-Ciocanul 1:1.

ARADON: ITA-DERMAGANT

A textilgyári együttest a marosvásárhelyi Dermagant sem lesz képes feltartóztatni diadalutjában. Az ITA klasszisjátékosainak teljesítményével szemben a Dermagant labdarugóinak tudással párosult lelkesedése nem elegendő. Szép játékok után sima ITA győzelem várható. A textilgyáriak vasárnap megerősíthetik vezető pozíciójukat. Jólátunk: ITA-Dermagant 3:0.

PLOESTIBEN: PRAHOVA-CARMEN

A ploesti csapat múlt vasárnapi katasztrófális vereségét otthonában igyekszik jóvátenni. A két csapat közül azonban a Carmen oldalán áll a nagyobb tudás és ez ugyanakkor a pontok megszerzését is jelentheti. Jólátunk: Carmen-Prahova 3:1.

BUKARESTBEN: CFR-JIUL

A petrosényi csapat még nem érte el az A) liga színvonalát. Lelkes játékkal csak megnehezíthetik a fővárosi vasutasok előrelátható győzelmét, de megakadályozni aligha lesznek képesek. Jólátunk: CFR-Jiul 5:1.

KOLOZSVÁRON: VASAS-UDR

A Vasas kolozsváron fogadja a Carment legyőző UDR csapatát. Kemény, iramos pont harc várható. A Vasástól — a papírforma szerint — rem lehet elvitatni a győzelmet. Jólátunk: Vasas-UDR 2:0.

BUKARESTBEN: JUVENTUS-UNIVERSITATEA

A Juventus igyekszik behozni a petrosényi, hogy a Prahova elleni gólpóros győzelme nem volt véletlen. A papírforma Juventus győzelmét mutat. Jólátunk: Juventus-Universitatea 2:1.

CRAIOVAN: FC CRAIOVA-SZABADSÁG

A Szabadság nagyobb tudással legyőzte a hazai pályán előzőleg vereséget szenvedő FC Craiova csapatát. Ezen a kérdésre a vasárnapi mérkőzés adja meg a választ. Jólátunk: Szabadság-FC Craiova 2:1.

B) LIGA

A B) ligában fávort győzelmek várhatók: CFR (Simeria)-Venus, a bukarestiek győznek 3:0-ra. Augustus 2:3-CFR (Craiova). Jólátunk: 3:1.

CFR T. Severin-Politehnica Jólátunk: 2:2.

AMTE-Electrica. Jólátunk 3:1.

CAMT-CFR Arad Jólátunk 2:2.

RMTE-Basaritul Jólátunk: 4:0.

Unirea Tricolor-Gloria mérkőzésen a fővárosiak 3:2 arányú győzelmére várható.

MA DELUTAN. ELECTRICA-AMTE

A Gloria sporttelepen délután 5 órai kezdettel kerül lebonyolításra az AMTE-Electrica mérkőzés.

Vasárnap reggel 9 órakor Sparta-Indragara mérkőzés lesz a Gloria pályán. Játékvezető Milanovic. Határbírók Schneider, Pétyes. Ma délután 5 óráig adhatók be a tippszelvények.

MA

szombaton és vasárnap este

Tánc az ATE-ban

Avram Iancu tér 21 szám.

Poloskairtást

parketta su-olás csónon vállalk. LOVAS, Bul. Reg. Májra 14.

A Romániai Nők Demokrata

Federációja szombaton, szept. 14-én nagy táncestélyt rendez

Monte Carlo Lido kerthelyiségében

Méltó válasz a heil-hitleri örületre

Aradi református lelkész levélpárba a nácik iskola-helytartójával

„Egyedül Istené a dicsőség!”

Kis és nagy hóhérok, gauleiterok, munkáborparancsnokok, keretlegények — emberek, akik tegnap még élet s halál urának hirdették magukat és a rendszert, amelynek nevében és jegyében erőszakot követtek el a világon, most kórusban hrdelik: „Nem tehetünk róla...” Egész a nürnbergi nagy per vádlottjainak „védekezéséig” mindazok, akik és akikkel véghezvitték a történelem legnagyobb gazságát hrdelik: „Azt kellett tennünk, amit tettünk...”

Az írt következő három levélhez nem kellene semmiféle külön magyarázat. Ugy, amint egymásután következnek, minden további nélkül, ékesen beszélnek ezek a levelek, amelyeket Tarnóczy Lajos kapott és küldött a volt német iskola (igazgatójától) illetve igazgatójának. A volt nagyfelmű, félelmetes „német népközösség” fenyegető árnyékában.

Még s meg kell mondanunk ezzel a három levéllel kapcsolatban, hogy ez a megcáfolhatatlan bizonyíték: igenis másé is lehetett cselekedni, a gyűlölködés korszakának tobzódása idején, mint azok tették, akik behódoltak, azonosultak, egyé váltak a rendszerrel. Másként is lehetett cselekedni, mint azok, akik eladták embermivoltukat, nemzetüket, anyanyelvüket. Most pedig képzelebeli szívcacsai mindent leírólnek a nagy, időzatos fekete tábláról és megjárásnyi igyekezmény pont az ellenkezőjét annak, amik voltak s amik ma is, sivar szívük legmélyén, Ime a három levél.

Herr Müller nem téri a magyar nyelvű hitoktatást

Deutsche Volksschule Arad-Stadt
Betrifft: Ref. Religionsunterricht
Zahl: 312—1942.
Arad, den 27. 11. 1942.
VIII. Vorfälle.

Iskolaügyek Körzeti Hivatalának Arad.

Mellékeken küldöm Önöknek Tarnóczy Lajos református hitoktató válaszeveletét, amelyet nevezettől következő levelemre kaptam:
Református Lelkészi Hivatal Arad.

Miután Ön a mai napig nem nevezett meg az 1942—43 évre hitoktatást, felkérem a mulasztás pótlására.

Közlöm még Önnek, hogy a német népcsoport a mi iskolánkat is átvette és hogy ebben az iskolában a hitoktatás csak német nyelven történhetik.

Megjegyzem, hogy Tarnóczy lelkészt törvényellenes zsidókeresztelés miatt jogerősen fogházbüntetésre ítélték.

Továbbá meg kell jegyezni, hogy mindkét aradi középiskola tanulóit (akik református vallásúak) magyar (magyarische) hitoktatásban részesülnek és ez álláspontomat Tarnóczy lelkésszel szemben igen megnehezíti.

Kérem, hogy egyben válaszoljon a további utasításokat közlő sz. vesztejének, különösképpen arra nézve, hogy a tanulókat kelle hitoktatásban részesíteni és hogy kit bízzak meg ezzel.

Heil Hitler.

Franz Müller
Schulleiter

Germanizálás és a „hagyományos” német-magyar „barátság...”

A második levél így hangzik:

Abschrift

Az aradi Református Lelkészi Hivataltól
877—1942 szám.

Az aradvárosi Német Népiiskola Igazgatóságának.

Helyben

V. Babes-Gasse 11-13.

Hivatkozással 307—1942 sz. megkeresésére van szerencsém értesíteni, hogy a német népiiskolát a hitoktatás eszközzése végett nem áll módomban felkeresni, mivel volt szíves Ön emellen az aradi tanfelügyelőség 3395—1942 sz. intézkedésével kitért, Aradon más református lelkész nem lévén, más nem tud ebben a kérdésben intézkedni. Egyházunk azonban továbbra is teljesíteni akarja és fogja Istentől vállalt kötelességét, hogy a gyermekeket Jézus vallására tanítsa. Szíveskedjék azért a református vallású gyermekeket vallásoktatás céljából rendelkezésünkre bocsájtani, az egyház által fenntartott vallástanátsági teremben (Eminescu-Gasse 37) és ott éppúgy, mint a múltban megfelelő vallás-erkölcsi oktatásban részesítjük őket. Így tesszük ezt Arad egyéb iskolába járó növendékeivel is.

Ez nézetünk szerint, nem veszélyeztetíti a nagy német nemzeti érdekeket és szerfelett meglepő, hogy éppen velünk együtt kisebbségi sorokban élő németiség kisebbségi sorstársával szemben a hagyományosnak hrdetett magyar—német barátság megzavarásával akarja erőnyergetni túlzó és részünkről megvalósíthatatlan követelését a vallásnak német nyelven való tanításának erőszakolásával.

A kereszténység minden nép testvériségének ápolására hivatott Isteni intézmény és egyetlen nemzetnek sem lehet jó fia az, aki nem jó keresztényen.

Egyedül Istené a dicsőség!

Arad, 1942 november 27.

TARNÓCZY LAJOS
református lelkész

Nyílt kiállítás a nemzeti szociálista erőszakokhoz szemben

Ime, a harmadik levél:

Abschrift

Az aradi Református Lelkészi Hivataltól
112—1943 szám.

Békesség Istentől!

A Német Elemi Iskola igazgatóságának, Arad.

35—1943 sz. utasításm-szerű levélre van szerencsém tudomására adni, hogy az aradvárosi német elemi iskolába járó református vallású tanulók vallásoktatása végett németül beszélő hitoktatót nem áll módomban kiküldeni. Először azért, mert ilyenkor nem rendelkezünk. Másodszor azért sem, mert a mi egyhá-

zunk magyar református keresztényen egyház, amelynek tehát az állam által is elismert rendeltetése és feladata, hogy az Aradon élő magyar református keresztényeket hitelveinknek megfelelően magyar anyanyelvünkön tanítsa Krisztus evangéliumának ismeretére. Tudomásunk szerint az aradi német elemi iskolába beíratkozott gyermekek magyar anyanyelvűek, odahaza és az uccán egymás közötti valamint szüleikkel magyarul beszélnek. Egészen természetes, hogy imádkozni is magyarul tanultak és tudnak. Ösmerem azt a törekvést, amelyet igazgató úr oly makacsul képvisel, hogy ezeket a gyermekeket visszánémetesítse, de hogy gondolja azt, hogy ehhez a visszánémetesítéshez éppen a magyar református egyház nyújtson segítséget? Azt sem értem, hogy igazgató úr miért ragaszkodik a vallásoktatáshoz akkor, amikor a nem zsidócsalás felfogás szerint a kereszténység zsidó szellemi termék és annak föbbé nincs szerepe a német nép szellemi életében? Vagy a vallásoktatás forsztróza csak ürügy igazgató úrnál azért, hogy ez a németesítés eszköze legyen? Mert a gyermekek szülei közül többen követelik tőlem a gyermekek vallásoktatását, mivel állításuk szerint nem akarják, hogy gyermekeik úgy nőjenek fel, mint az állatok és azt is kijelentették, hogy ezt igazgató úr túrelmetlensége és terrorisztikus magatartása akadályozza. Igazgató úrnak ezzel a magatartásával a zsidó iskolák sem ért egyet, de annak a rokoni kapcsolatnak tudatában, amelyben igazgató úr a népcsoportvezetővel van, nem mérnek Önnek szemben nyíltan állástfoglalni. En nem ösmerem a népcsoportvezető január harmincadikán Tem esvároth tartott nagy beszédében kifejtett álláspontját, de ez nem is érdekel. En azt az egyetemes keresztény álláspontot képelem, amely minden népet is ten gyermekeinek és egymás testvéreinek tekint. En nagyra értékelem a német népek a kereszténység területén száradokon keresztül megbizonyított tudományos, építészeti és vallás-erkölcsi téren kifejtett bámulatos munkásságát és alkotáseit. De ezzel még nem mondom le Istentől kapott egyéniségről, amelynek kifejező eszköze nyelvem. Igaza van igazgató úrnak, én megtanultam és meg lehetőszen jól is beszélem a német nyelvet, néhány német anyanyelvű középiskolai tanuló tanítok is német nyelven, de magyar anyanyelvű tanulók német nyelven való oktatására senki sem kötelezhető!

Egyedül Istené a dicsőség!
Arad, 1943 február 16.

Kiváló úrszellel!
TARNÓCZY LAJOS
e. h. ref. lelkész

Szívélyesség, hazugság, halálos fenyegetés

Szóval így is lehetett. Voltak magyar emberek, voltak magyar értelmiségiek, akik szembe mertek szállni a „barátság” álarcra mögé bujt nyers el-nemzetlenítési politikával. Bizonyítotték ez a levél arra, hogy hibát követ el, aki a magyarságot, a magyar értelmiséget azonosítja a konclesők és hazaárulók kis csoportjával.

Bátrabb kifállítás, becsületesebb védelme a magyarságnak nem kell az eszközésben nem válogató ejnyomó politikával szemben, mint Tarnóczy Lajos, aki egyike a népet őszintén szerető magyar értelmiségieknek.

Igaz, többen is lehetek volna, akik így tettek. De voltak. S a magyar nép nagy tömege a mes-terségesen rájuk erőszakot kábitó szerek ködén túl is éreztek a szívélyességben a hazugságot, a hazugságban a halálos fenyegetést, a fenyegetés mögött a szörnyű veszélyt. Ennek

az egészséges ösztönnek voltak kifejezői azok a magyar értelmiségiek, akik nem hódoltak be. Mindenből: a hibákból és az erényekből egyaránt tanulni lehet és kell is tanulni. Ma is az igazi nemzeti érdekek megvédésére kell a magyarságnak s a magyar nép vezetőjének elsősorban kiállniuk.

Ma is időszert Tarnóczy Lajos kiállása, hogy védekezzünk a mérge ellen, amelyet a reakció csúszómászó szellemisége úgy igyekszik belénk harapni, hogy megbénítsa józan belátásunkat, amely félreérthetetlen nyíltsággal hrdeti, a fasizmus a veszélyket jelentette volna.

Elnémetesítő „Schulleiterekkel” minden más létjogosultságot tagadó és ejkobzó erőszakszervezetekkel. A veszünk lett volna az „új európai rend” — és ennek kísértetétől csak a becsületes népek összefogására és összefogásával épülő demokrácián szabadíthat meg minket.

Arad dolgozói munkabrigádokkal sietnek az inséges területek megsegítésére

15 ezer kiló gabonát küldött az Indagrara, 6000 méter textilanyagot az ITA az aszálysújtotta területekre

Az aradi üzemek dolgozói voltak az elsők, akik a szárazságsújtotta vidékek segítségére siettek. A Indagrara 15 ezer kiló gabonát ajándékozott Buzau megyének. Az ITA gyár 6000 méter textilanyagot bocsájt a Gróza kormány rendelkezésére, azzal a céllal, hogy osszák ki a szükségét szenvedők között.

Arad dolgozói munkabrigádokat alakítottak és tölgyfaleveleket gyűjtönek, amelyet a szárazságsújtotta vidékeken takarmánynélkül maradt állatok részé-

re küldenek el. A munkabrigádokban az 1. 2. 3. számú inasotthonok, valamint a CFR, ASTRA, Teba és az Augustus 23. üzemek tanulói, a Haladó Ifjúság tagjai vettek részt. Szeptember 8-án, vasárnap reggel hat teherautón utaztak ki Pécskára és a község melletti erdőben végezték el a tölgyfalevelek gyűjtését, amelyet azután vagonokban szállítanak az aszálysújtotta vidékekre.

Románok, magyarok egymásra találhatnak majd a vámunióban

Groza miniszterelnök Ismét hitet tett a román-magyar barátság mellett

Választások után sor kerül a vámunió megvalósítására

Néhány napot Bukarestben töltött Román Ferenc, a budapesti Balkán-bizottság ügyvezető tükára, aki visszatérése alkalmával bukaresti útjáról Bölöni György betilapja, a „Közbarátság” hasábjain számol be a lap munkatársának adott interjúján. Román Ferenc az interjú során elmondja, hogy kihallgatáson fogadta őt Groza Péter miniszterelnök, aki igen érdekes nyilatkozatot tett. Erről a következőket mondja a Balkán-bizottság ügyvezető tükára:

— Azt hiszem, közhelyként hangzana ha újra elmondanám mindazt, amit Grozáról, a dunamenti népek összefogásának igaz hívéről, amúgy is tud a magyarság. Inkább egy-két olyan mozzanatot igyekszem megrögzíteni, melyek ennek a „grozai” napipolitikán felül álló realpolitikusként egy-egy meglepőbb megnyilatkozását tükrözik.

— Első látogatásom alkalmával a hatalmas íróasztal könyvpiramisai mögött rezignált mosollyal nyújtotta felém a kezét.

Az ellentétek handa-banda

— Nem tákolható csalódásomat — mondta — mennyire fáj, hogy a romániai választások előesésén ellenfeleim sok mindent felhasználnak és barátaim a magyarok, egyet-mást el is hisznek az állítólagos nyilatkozatok, ellentmondó utasítások, sérelmes intézkedések handa-bandájából. Nem a magyar választók meggyőzése, hanem

a Dunánálgy megbékélésébe vetett hitem és a magyar nép iránti megbecsülésem mondatja válik: történelmi kell hinnem, hiszek is a román-magyar barátságban és nem vagyok hajlandó letérni a magam elé tázott nyilatkozásokról.

Ezen az olykor emberfeletten nehéz posztón, amikor úgy érzem, hogy megfáradok, segítségemre jönnek a könyvek. A két nép kultúrájának és művészetének megnyilatkozásai,

a politika fölötti kezét nyújtó magyar-román béke gondolat.

Magyarok és románok egymásra találhatnak

Minden egyes olyan kiadvány, kulturális vagy tudományos esemény, mely napjainkban hirdeti a két nép közelségét, — gondolok a Román-Magyar és Magyar-Román Társaságok, valamint a Dunai Munkaközösség missziós kulturmunkájára és kiadványaira — egykor meghozza a várt eredményt: magyarok és románok egymásra találhatnak majd a vámunióban, melynek realis megvalósítását a választások után tervezem.

— Eddig tartott Groza nyilatkozata — monja Román Ferenc — és azt hiszem, ehhez főszerepet bármi módon komplementárítani.

Román Ferenc ezután Suciu Camil nemzetiségi államtitkár — a magyar gyermekek romániai üdülésének megszervezőjével — folytatott beszélgetéséről számol be, majd így folytatja:

— Bukarestben ma már működik a

Balkán-bizottság romániai tagozata.

Ez a szervezet építi ki a közeljövőben a Román-Magyar és Magyar-Román Társaságokkal együtt a közvetlen társadalmi, gazdasági és kulturális érintkezést a két ország között.

A Balkán-bizottság tervei

A Bukaresti Balkán-bizottság elnökségét I. Xenopol, a nehézipar újjáépítője vállalta. Alelnökei Camil Suciu nemzetiségi államtitkár, Vajda István bukaresti vezérigazgató. Ezenkívül a baráti társaságok több vezetőjét, valamint

erdélyi magyar kultúrpolitikusokat kívánunk meghívni a Balkán-bizottság romániai tagozatának elnökségébe.

— Mindenekelőtt felállítjuk Bukarestben a magyar idegenforgalmi irodát, mely az ugyanígy működő román idegenforgalmi irodával karöltve rendkívül

fontos gazdasági és társadalmi szerepet töltené be.

Szeptemberben Bukarestben és Sinaian nagy kézműipari és háziipari bemutatót rendeznek; ez lesz a magyar háziipar első háború utáni romániai seregszemléje.

Szeptember végén a Balkán-bizottság „Román Hetet”, román házi és kézműipari, valamint képzőművészeti kiállítást tervez Budapesten Novemberbe pedig ismét a magyar ipar állít ki a „Naggyváradai Vásáron”.

Azt hiszem, negyedéves programnak

ez is elegendő. — búcsúzik Román Ferenc, a budapesti Balkán-bizottság tükára, aki csak azt felejtette megmondani, hogy a bukaresti Balkán-bizottság megszervezésében milyen jelentős kulturmunkát végzett.

Nagy társadalmi esemény a kicsinyek világában

A város gyermek-társadalmának szenzációja lesz az UFAR szeptember 24-iki nagy Mesevilág című előadása a színházban.

A moldovai inség sújtotta vidékek felszervezésére, a nyomor enyhítésére indította meg az UFAR egy szerencsésen megválasztott ötlettel ezt a nagyszabású rendezvényt, mely kettős célt szolgál: segíteni Moldova inségbe jutott gyermekein oly módon, hogy ez a segítség a város minden rétegében nagy szociális tanulságokat és nevelő hatású élményt nyújtson.

Az écsítő munka, az igazi emberi szolidaritás, a fajok és népek közötti testvériség gondolatát nem lehet sohasem túl korán megismertetni az ifjúsággal. Kiváló pedagógusok, írók, tehetséges gyermekművészek dolgoznak az előadáson. Minden gyermek ott legyen, szórakozni.

Propaganda Arad és Temesvár között

Írta: KAROLY SANDOR

Utazás Arad és Temesvár között. A vonat kivételesen nem ayyonaszufolt, kisebb verekedéssel még lehet a folyósókon közlekedni. És így beközelekedik a fülkébe egy ur, olyan se nem fiatal, se nem öreg ur, ruházata nem kimondottan elegáns, de nem is kopott. Viszont széles a válla és olyan a tetyere, mint egy evezős lapát. Ismeretlen ur valahogyan elhelyezkedik, széjjel néz, fúj egyet, mert a hőmérő megint valahol a magas régiókban kalandozik, azután panaszkodik, hogy alig tudott felkapaszkodni a vonatra, mert a lépcsőn is állanak. Az ilyen beszéd utazás közben nem ritka, ugyanazt hallani Európában minden vasútvonalán, mert a legtöbb országban elpusztult a kocsiipar nagy része. A gyengébbek kedvéért el kell árulnom, hogy a háború pusztította el, mert a háború már ilyen. Egyik kedvelt szórakozása, hogy tönkre teszi a mozdonyokat és vagonokat.

Valaki mond valamit, ha jól értettem, valami olyasmit, hogy na, igen... persze... hát bizony nehéz az utazás mostanában... Ugy látszik, az ismeretlen férfi csak erre várt, mert nyomban oda-fel fordul és most már erősebb hangon kezdi magyarázni:

— Persze, a demokrácia... Azért nincs ennyire elég vasúti kocsit, mert a demokrácia nem akar csinálni...

Ejnye, de rosszindulatú ember ez, gondolom magamban, hogy így elferdíti a dolgokat. Ugy látszik elfelejtte, hogy a CFR munkások rohammunkával javítják a sérült kocsikat.

Az idegen tovább beszél. Először csak általánosságban becsmérlé a demokráciát, majd részletekben, azután hallom említett Groza miniszterelnök nevét, persze nem dicséret jelzők kíséretében, majd a Maniu nevet hallom, ezt viszont dicséret jelzők kíséretében. Hogy Maniu maga az elég kocsit és ha ő jön, akkor minden jó lesz.

Az utasok nem akarnak politizálni, leginkább óra asszonyok ülnek a fülkében, akiket nem érdekel Maniu, egy nékönyvönél jár fiatalember azonban dühösen

néz rá, mire a szónok kissé fenyegetően magába emeli lapátkezeit. Szórakozottan az ajtó felé nézek, ahol másik lapátkezes férfit látok. Ugy látszik, hogy a lapátkezes országos szövetsége itt tartja évi kongresszusát.

Öt-hat percig hallom még szidni a demokráciát, azután az ismeretlen átverekszik magát az utasokon és távozik. Valami különös kíváncsiság arra ösztökél, hogy utána menjek. Ifjú újságíró koromban rendőrségi riportert is voltam, elszedem parfügön keresztül nyomozó tehetségemet és nyomom követem, már amennyire egy szufolt vonaton valakit követni lehet. A két lapátkezes a folyósón halkán tanácskozik, azután benyitnak egy másik fülkébe. Itt megismétlődik az előbbi jelenet. Előbb csak a szokásos panaszkodás az utazásra majd megvárja, amíg valaki elismerően igazat ad neki, hogy valóban kellemesebb dolog is van, mint pokoli forróságban összezúfolódni a kocsiban, azután megszólal a gramofonlemez: Demokrácia... Groza... Maniu... Majd minden jobb lesz...

Itt azonban ellenzék is akad három harciasnak látszó asszony és egy férfi személyében. Az egyik asszony erősen rászól:

— Ne igazságon itt, nem ragyognak kíváncsiak se magára, se Maniura.

A lapátkezes fenyegetően fordul feléje, bejön a másik lapátkezes is, majd valahonnan befurakodik egy harmadik is. Mondom a lapátkezesek évi közgyűléseit tartják. Eles és durva hangok hallatszanak, a hangulat izzó, miliánatok alatt kitör a verekedés, de szerencsére feltűnik a kalauz, majd két orosz katonát és egy román csendőrt is felszáll. Végül és a lapátkezesek eltávoznak.

Nyomozásaim teljes nagyságában fűndésköl Madszeres következtetéssel megállapítom, hogy itt propaganda folyik. A szélesvállu, lapátkezes idegenek újságírók, akik nem annyira szűttok, mint inkább ordító „történelmi” propagandát üznek. Tövésh köntösben őket politikai körutukon, Sorra járják a másodosztályú ko

csikal, beszélgetést provokálnak, hogy kipuhatolják a terepet, azután jön a villámszonoklat a már ismert szöveggel.

Közeledünk Merceyjárvához és a lapátkezesek áttérnek a harmadik osztályra. Sajnos kissé cmaradtam tőlük mert egy kosár szilva és nyolc görögdiunye torlazon kellett átküzenem magam és így csak hangokat hallottam a közelből, de személyeket nem láttam. Ilyen hangokat hallottam:

— Fogja be a száját... Ha nem hallgat el, kihajítjuk az ablakon... Menjén az anyja...

A többi elnyelte a kerekék dübörgése. Azt hiszem, itt nem volt zajos sikerük és feltűntem kevés hívet toboroztak a „történelmi” pártok részére. Minthz tompa ütések zaját is hallottam volna, de lehet, hogy tévedek. A cselekményt nem láthattam, mert nehé egy kosár szilván otharolom, különösen, ha görögdiunyek is erősítik a barrikádot.

Később még az útközönél találkoztam velük, amint szabadságos katonáknak magyarázták szenvedéllyel a politikai helyzetet, de azok csinos parasztlányoknak udvaroltak és ez jobban érdekelte őket, mint Maniu, aki már öreg és nem is leány. Ezek a szabadságos katonák már ilyenek. Szenzandrásnál láttam, amint felkapaszkodtak egy kocsit tetőjére, hogy a terrazon utazó közönség körében dolgozzanak, ide már nem követhettem őket, mert a torna diákkoromban sem volt kedvelt tantárgyam. Azt viszont megfontoltam, hogy az egyik lapátkezesnek a szél lefújta a kalapját. A lapátkezes kétségbeesetten nézett utána, a kalap pedig szelek szárnyán repült a végzetlen bándái mezők felett.

Miután minden utazás egyszer véget ér, a demokrácia idehagyott vonata is perennál pontossággal befut a temesvári állomásra. Öt lapátkezes száll le és megy a kijárat felé. Egyszerre az egyik a sebébe nyúl, ijedten kataránszik majd reménytelen felordít:

— Jaj, ellentét a népszármogat.

Nem vagyok különösebben társasági ember de éven demokráciata-lelkem felülre. És titokban szerencsésindulatimat küldöm az ismeretlen sebtelneki felé.

Következni mondanom kérték a bicamitara ezt is a demokrácia rováására írta, pedig nincs igazsá, mert amita ezek és talán van a világon, ez a kettő minden meleg barátságban ott arányosul.

Tizenegy nemzet ifjúságának testvéri rohammunkája

hónapok alatt felépítette az új Jugoszlávia létfontosságú vasútvonalát

Bezélgetés a romániai résztvevők egyikével Tito marsall országaról, amely rohamléptekkel halad a társadalmi és gazdasági újjászületes útján

A felszabadított Európa ifjúságának testvéri szolidaritása és közös akarása örök emléket kapott most Jugoszláviában, ahol tizenegy nemzet ifjúságának rohammunkája hónapok alatt megvalósította egy eredetileg több évre tervezett vasútépítési tervet. Az új Jugoszlávia iparának szénellátása szempontjából műhatatlanul szükségesnek bizonyult egy 95 kilométeres vasútvonal megépítése Bosznijában Breska és Banovics között. Az állami vasútépítési terv éveket vitt volna igénybe, tekintettel a terepnehézségekre. A jugoszláv ifjúság felhívást intézett Európa haladó szellemű fiataljaihoz és

válaszként a felhívásra a szomszédos államokból, de a távolabbi országokból is lelkes önkéntes munkások seregei érkeztek Jugoszlávia segítségére.

A győzelmes befejezése előtt álló közös munkáról és az új Jugoszláviáról beszéltünk a napokban a romániai munkáscsoport egyik tagjával, az aradi Gene Pállal. Gene a legnagyobb lekesedés és az őszinte szeretet hangján nyilatkozott a Jugoszláv Népköztársaság területén látoztatókról.

Tízezer jelentkező helyett — másfél millió

A boszniai Banovics területén elsőrangú antracit-szenet bányásznak — mondja a rohammunka romániai résztvevője. — Ez a terület angol koncesszió volt, az angolok azonban szándékosan kiaknáztalanul hagyták, hogy Jugoszlávia behozatalra szoruljon. A banovicsi bánya készítésére ellátja Jugoszláviát szénrel. Képzelték, hogy milyen jelentősége van annak a kilencvenöt kilométeres vasútvonalnak, amely a bányakitermelést bekapcsolja az ország gazdasági életébe. A jugoszláv kormány az ifjúsághoz felhívással fordult.

Összesen tízezer ifjúra volt szükség, de tízezer jelentkező helyett — egy millió négysszáz ezer jelentkezett a vasútépítési munkában való részvételre. Nem csak ifjak, de huszonöt évnél idősebb, sőt egészen öreg emberek is jelentkeztek.

Természetesen nem volt szükség ennyi emberre, annál kevésbé, mert külföldről is nagy segítség érkezett a jugoszláv fiatalok felhívására.

A munka három turnusban folyt le, az elsőben tízenkétezer, a másodikban harmincezer ifjú vett részt, az utolsó harmadik szakaszban huszonnégyezren vesznek részt. Albániából, Bulgáriából, Csehszlovákiából, Lengyelországból, Magyarországról, Romániából, Franciaországból, a Szovjetunióból jöttek ifjúsági munkáscsoportok, de

eljöttek az elnyomott Görögország ifjai és a törzsi olaszok is, hogy bizonyítsák a demokrácia ifjúsági egységének.

A munkaversenyben Görögország lett az első, míg Románia a második helyet szerezte ki munkateljesítményével.

Tito... Groza... Sztálin...

Elmondotta Gene Pál, hogy Groza miniszterelnök igen nagy népszerűségnek örvend Jugoszláviában.

A gyűléseken nem egyszer hallottam a tömeg kiáltását: „Tito, Groza, Sztálin!” Olyankor is, amikor román kiküldöttök nincs jelen, sűrűn felhangzik Groza neve.

Sztálinon kívül a külföldi közelebbi személyiségek közül még Dimitroff örvend olyan népszerűségnek, mint a román miniszterelnök.

Tito marsallra kerül a szó.

— Titot Jugoszláviában valósággal tisztelik. Nincs olyan hazafias ének, vagy parafizándó, amibe Tito nevét bele ne szőtték volna.

de táncokat és népdalokat is szerettek az államfő iránti szeretet és ragaszkodás kifejezésére. Egyébként Tito mar-

salt Belgrádban alkalmunk nyílt személyesen is látni, nagyszabású népgyűlésen, amelyen hét nemzet fiatalja vett részt. Felejtetetlen élmény volt számomra, amikor egyszerre hét nemzet nyekvén fölzendült a munkásság himnusza.

— Ez a nagygyűlés egyébként augusztus 4-én volt a hadsereg sportfelvonulása alkalmával.

Olcóság, fegyelmezetttség

— A rohammunkából a magyarországi ifjúsági csoport is derekasnak kivette a részét, Jugoszlávia és Magyarországon között igen szívélyes a viszony.

— folytatta Gene beszámolója. — Az új Jugoszláviáról szólva az alábbi meg-

figyeléseket közölte.

Jugoszlávia súlyos károkat szenvedett a háború következtében, hiszen a jugoszláv nép hőstes ellenállása miatt a német és olasz faszekták szörnyű pusztításokat végeztek. A tömegfegyelm és radikális társadalmi és gazdaságpolitikai

Fzt „köszönheti” a magyarság Hitlernek és magyar csatlósainak:

Félmillió halott, felbecsülhetetlen gazdasági érték Magyarország vesztesége a hitlerista háborúban

Részlet a most készülő számszerű kimutatásból, amely minden vádiratnál éhesebben beszél

BUDAPEST. Egyik budapesti lap részleteket közöl abból, hogy milyen árat fizetett a német hódítópolitika érdekében kíméletlenül kihasználta Magyarország a kiváltságos kikkék „érdekvédelemében” folytatott „politikáért”. A cikk a következőket tartalmazza:

A második világháború hatalmas pusztításáról még alig készült áttekinthető kimutatás magyarországi vonatkozásban. A meglevő adatok egy része is becsüléssel alapszik. Népszámlálást csak ezután tart a Magyar Statisztikai Hivatal. Az itt közölt adatok mégis némi képet nyújtanak a németek oldalán végigharcolt esztelen háború mérhetően veszteségeiről.

Emberben közel félmilliót veszített a hitleri világmerényletnek eladott Magyarország; ebből több mint százszázötöt a Szovjetunióban, kétszázszázötöt deportálás révén.

Budapest kéthónapos ostrománál 24.000 katonája és 28.000 polgár pusztult el. A bombázások által Pesten hétezeren, vidéken tízezeren haltak meg. Magyarország jelenlegi lélekszáma az 1941 évi lélekszámmal azonos, körülbelül 9 millió.

Kimutatás szerint 3280 község közül 1038 szenvedett légi támadást. Ebből egy-öttször 853, hat-öttször 89, tízezer-öttször 30, tízezerhat-húszszor 21, húsznál többször 44. A községek közül főleg Zala, Baranya környékén (Pécs, Szombathely) 473 csak egy napig volt hadszínter, ugyanakkor főleg Somogy, Fejér megyékben 140 község több mint három hónapig.

A fontosabb átlatok közül a 2,5 millió szarvasmarhából 1,5 milliót, a 900 ezer lóból 575.000-at, a 4,5 millió sertésből 3,5 milliót, az 1,7 millió juhól 1,4 milliót veszített Magyar-

reformok következtében azonban az ország gyorsan halad az újjászületes útján. Ma az élet aránytalanul olcsó.

A legjobb angol szövetből való öltöny ára 1000 dinár, ugyanakkor egy munkás öltöztetése 5000 dinár. Természetesen minden racionalizálva van.

Igen sok szövetkezet tevékenykedik és ezeknek üzleleiben minden kapható. Van, akik magánüzletek is, itt azonban az árak három-négyeszeresei a szövetkezeti áraknak. Mi a lehető legjobb eljárást kaptuk fehér kenyereit és amerikai konzerveket.

— Ami mindennél jobban megkapott az a jugoszláv nép példás fegyelme.

Feketekezeskedelem, árúszérkedés nincs. Nem egyszer megjelentek a városok utcáin egy-egy ifjúsági csoport táblával, hogy valamely hídát pillanatok alatt a járókelők százai csatlakozzanak önként a munkáscsoportokhoz.

Elmondotta még Gene Pál, hogy az európai haladó ifjúság nemzetközi összefogásának eredményeképpen a banovicsi vasútvonalat október 15-én adják át rendelkezésükre. Az első vasút lesz ez, amelynek létrejötte egy új korszak új ifjúságának győzedelmes hitlere és testvéri összefogására emlékeztet.

KORDA ISTVÁN

Románia minden népe vegye ki részét a moldovai gyermekmentő akcióból

Emlékezzünk a Groza-kormány magyar gyermeknyaraltatására

Az ország legkeletibb tartományát, Moldovát végigperzsejte az aszály. A moldvai falvak lakóit meglátogatta az inség és a kétségbeesett emberek százezrei a kormánytól várják a téli inségtől való megmentésüket. A kormány intézkedéseivel egyidejűleg megmozdult Románia demokratikusan érző társadalmá is. A Demokrata Nők Szövetsége országos akciót kezdett a táplálék nélkül maradt, korai halállal fenyegetett moldvai gyermekek megmentésére. A fővárosi és vidéki román lapok kiadták a jelszót: „Vegyünk magunkhoz inséges moldvai gyermekeket.” A lakosság tehetősebb része, amely egy kisgyer-

mekek ellátását biztosítani tudja, bizonyára méltó választ ad erre a felhívásra.

A moldvai gyermekmentő akcióból azonban Románia minden együttélő népének ki kell vennie részét. Elsősorban a magyarságnak, amely nem s olyan régen tevételesen tapasztalhatta a romániai haladó demokrácia iránti segítő gesztusát. Emlékezzünk arra, hogy néhány hónap előtt ezer és ezer végveszéllyel fenyegetett magyarországi gyermek romániai nyaraltatását segítették elő a Groza-kormány. A gyermekekért még a vonatot is a román kormány küldte és sok román család vett magához magyar

gyermeket, akik ott meleg szeretetben részesültek. Az akció kapcsán Groza miniszterelnök beszédében mutatott rá, hogy ezek a magyarországi gyermekek követői és előhírnökei lesznek a magyar és román nép barátságának. Itt az alkalom, hogy most a romániai magyarság — amelynek egy része aránylag kedvező anyagi körülmények között él — hasonló baráti gesztussal válaszoljon.

Gondoljunk arra, hogy minden moldvai román gyermek, akit megmentünk az inségtől és a végső nyomortól, őszinte barátja lesz a magyarságnak és belőlük kerül majd ki a két nép megbékélésének leglelkesebb gárdája. A moldvai gyermekmentő akcióban való részvétel komoly bizonyossága lesz annak, hogy a népi demokrácia lelke békéjét hirdető eszményei ma már nem üres szövegek, hanem a valóságos életben eleven erőként hatnak és alkalmassak arra, hogy letöröit gyermekkönyveken keresztül megvalósítsák az együttélő népek testvériségét.

A FÖLD NEPE

Az őszi vélemények mérlege Aradmegyében

A szárazság, betegségek és a rovarok súlyos károkat okoztak a hagymatermésben

A cséplési munkálatok az ország nagy részében befejeződtek, sőt a szántás is megkezdődött a legtöbb helyen. Most már csak az őszi vetés volna hátra és remélhető, hogy ezt is simán tudják majd elintézni az új földesgazdák. A kukorica törését szintén sok helyen megkezdték, egyes helyeken már be is fejezték az előrehaladt nyári, meleg időjárás miatt. A termésről sajnos mindenfelől rossz hírek érkeznek, de nem csoda, hiszen öreg emberek sem emlékeznek olyan szárazságra, aszályra, amelyben az idén volt részünk. Az aradi Mezőgazdasági Kamarához beérkeztek már a jelentések a megye egyes járási székhelyeiről, a kukorica termés állásáról. Tudnunk kell, hogy *rendes időben a tengeri átlag termése hektáronként 2000—2500 kilogramm szokott lenni.* Ezzel szemben az idén így áll az átlag termés: Ujard közterében hektáronként 700 kg. Kisjenő járásában 550 kg. a kurticsi járásban 800 kg. a gurahonci járásban 500, a halmágyi járásban 650 kg. Borosjenőn 400 kg. Pécskán és környékén 700 kg. a radnai járásban 520 kg. a szentannai járásban 600 kg. Borossebesen 600, Világoson 600 és leggyengébb a soborsini járásban hektáronként 300 kiló.

De vannak más termények, amelyek még sokkal jobban megsínylettek a száraz időjárást és esőhiányt, mint a kukorica. A rizsnél is ez a helyzet. *A megye egyes területein a rizs termése alig lesz husz százaléka annak, amit reméltek,* más helyeken azonban az utóbbi időben valami keveset megjavultak a kártások.

Súlyos a helyzet a hagymánál és ez oka annak, hogy az emberek nem hajlandók megmagyarázni maguknak, hogy az aradi piacon is miért olyan drága a vörshagyma. Szemtánu mondotta el a híres írójának, hogy Borossebesen például 5 kiló dughagymából 4 kiló termést kapott az egyik gazda. Pedig Borossebes környékén nem is panaszkodnak a szárazságra, mert ott több volt az eső, mint a megye bármely részén, a szárazságot nem is érezték és a forróság sem volt olyan nagy, mint nálunk Aradon. Meg kell még említeni, hogy 5 kiló dughagymából *rendes körülmények között 2—4 ezer kiló hagymának kellett volna teremni.* De nemcsak Sebesen és annak környékén, hanem az egész megyében ilyen rossz volt a termés. Rovarok és valami betegség pusztította el a hagyma nagy részét.

Drága marad ez évben a mák is, mert nagyon ritkán kelt és a növényt az utóbbi hónapokban szintén féreg támadta meg és elpusztította jórészt. A díoban is féreg végezték nagy pusztítást, pedig a termés a nyár elején nagyon szépnek ígérkezett. *Ezzel szemben a szilva a rossz időjárás ellenére is megjavult az utóbbi időben és sokkal több lesz, ami azt igazolja, hogy a magas szilva árak nem egészen jogosultak.* A szőlőtermés Aradmegye területén szintén gyengébb lesz, mint várták. Tavasszal gyömvörösek voltak a kilitások, de hát az időjárás könyörtelen volt a szőlő-

lőhő, melynek sok melege, napsütésre, de közben sok esőre is van szüksége. Az utóbbi hetek esői már keveset javítottak a szőlőn. *A szemek már a magasabb és sziklásabb helyeken leszáradtak, sőt néhol a tőkék is végleg el-*

romlottak és csak a síkságokon és nedvesebb környékeken lesz eléggé szép a termés. A szüret ebben az évben 3—4 héttel korábban lesz, mint normális időben és nagyon jó minőségű bort ígér a termés.

Letartóztatják a gabonagyűjtési szabotáló cséplőgépet és malomtulajdonosokat

A husz holdon aluli gazdák gabonagyűjtés után szabadon rendelkezhetnek feleslegeikkel

Az a miniszterközi bizottság, mely az aszálysújtotta vidékek megsegítését végzi a legutóbbi ülésén több fontos határozatot hozott a vámörléssel, valamint a gabonaelosztással kapcsolatosan.

A gabonagyűjtést, amelyet a szárazságsújtotta vidékek részére végeznek a községek gazdasági bizottságai támogatják. Valamennyi községi hivatal táblázatot kell összeállítson a termelőkről és ezen fel kell tüntetni a gabonakollektálással kapcsolatosan átadandó mennyiséget. A községekben megkezdődő gabonagyűjtés a szárazságsújtotta vidékek részére az egész országban egyidőben történik, az ellátásügyi államtitkárság ezzel kapcsolatosan kiadott rendelkezései alapján.

A cséplőgépeknek és parasztmalmoknak járó vámot teljes egészében a megyei gazdasági hivatal által előírt kvótáknak megfelelően kell beszolgáltatni. *Mindazokat a cséplőgép tulajdonosokat, vagy bérelőket és a parasztmalmok tulajdo-*

nosait, akik nem szolgáltatták be július 15-től kezdődően az előírt vámmennyiséget letartóztatják.

Mindazok a termelők, akik 20 holdnál nagyobb művelhető terület birtokolnak kötelesek átadni teljes gabonataralékjukat a vétőmagvak és a háztartás részére szükséges mennyiség levonásával.

A kötelező kvóta kollektálása után a megyei ellátásügyi hivatalok engedélyt adhatnak azoknak a termelőknek, akiknek 20 hold földnél kevesebb művelhető területük van, hogy miután átadták a kötelező mennyiséget szabadon eladhatják a megmaradt felesleget a következő feltételek mellett: a saját községük lakosságának, vagy a szomszéd községek lakosságának, valamint vétőmagvak céljára is áruba bocsájtathatják feleslegüket. A távolabb fekvő helyiségekbe is szállíthatják a felesleges gabonamennyiséget 60 kilóig, szállítási engedély alapján, amelyet az illetékes községháza ad ki.

Törvény fogja szabályozni a mezőgazdasági termelésben a dézsma-rendszert

A mezőgazdaságban eddig szokásban volt részes műveléssel, az úgynevezett „dézsma-rendszer”-rel, kapcsolatban a lapokban elterjedt a hír, hogy nemcsak a részes műveltetés gyakorlásának a megszüntetése, hanem a fizetési mezőgazdasági alkalmazottak igénybevételének a megtiltása is készülően van.

A Magyar Népi Szövetség bukaresti jogügyi irodája a széles mezőgazdasági rétegeket érintő kérdés körüli homály elosztása érdekében tájékoztatást kért a földművelésügyi minisztériumban. A kapott felvilágosítás sze-

rint olyan törvénytervezet készül, amely a részes műveltetést, a „dézsma-rendszer” fogja megtiltni. A fizetési alkalmazottak munkája ezután is igénybe vehető, ezt a készülő törvény nem érinti.

Illetékes hely közlése szerint egyébként az 1946—47. évre előreláthatólag még engedélyezni fogják a dézsma-rendszer gyakorlását is, olyan feltételek mellett, hogy a termés egyharmad részét a tulajdonos, kétharmad részét pedig a földet ténylegesen megművelők kapják.

A földművelésügyi minisztérium adja ki a települési engedélyeket

KOLOZSVÁR. A Magyar Népi Szövetség bukaresti jogügyi irodája, a telepítésekkel kapcsolatban eljárás illetékes helyen, ahol a következő felvilágosítást kapta:

A telepítési engedélye elnyerése érdekében a földművelésügyi minisztérium telepítési osztályához (Directiona Colonizarii) kell kérvényt beadni. A kérvényhez a következő bizonyítványok csatolandók: 1. Állampolgársági bizo-

nyítvány, 2. Községi bizonyítvány, melyből kitűnik, hogy a kérelmező földműves és amelyben a községi eljáróság igazolja azt a körülményt is, hogy a kérelmező a földműveléshez szükséges eszközökkel, valamint igavonó állatokkal rendelkezik, 3. Községi bizonyítvány arról, hogy a kérelmező községben közzétehető föld nincs, 4. Községi bizonyítvány a kérelmező családtagjai számáról.

Az aradi Mezőgazdasági Kamara felhívása a gazdákhöz

Az aradi Mezőgazdasági Kamara felhívja a falusi gazdákat, hogy *jelentkezzenek a kamaránál mindazok, akik hajlandók lennének magukra vállalni szarvasmarhák, lovak, disznok, juhok hizlalását.* Mint ismeretes a regát egyet vidékein, valamint az erdélyi székely megyékben is olyan volt a szárazság, hogy az állattartó gazdák kénytelenek a mi vidékünkre szállítani állataikat a most következő őszi és téli hónapokra. Több ezer különféle állatot hoznak ide, ezeknek eltartásáról, gondozásáról és hizlalásáról kell gondoskodni. A kamaránál már többen jelentették be hajlandóságukat ennek a munkának a vállalására, mindenkinek közölni kell, hogy milyen állatot vállal és hogy mik az igényei.

Aradmegyei nautai fiatalok sikerrel végezték el a temesvári traktor-tanfolyamot

A temesvári Tehnikai Főiskolán a napokban folyt le a traktorvezető vizsga, amelyen résztvettek azok az ifjak is, akik a falusi munkásság segítségére a karnak sténf. A vizsgán számos aradi és megyei jelentkezett és ezek közül a legjobb eredményt Fodor Béla érte el. Péterffy Szegefi, Sárosi pécskai lakosok és Vágyai szederháti lakos szintén sikerrel tették le a vizsgát. A traktoriskola vezetője Székely Sándor tanár volt.

Hatalmas mozgalom indult a szárazságsújtotta vidékek megsegítésére

BUKAREST. A szárazságsújtotta vidékek felségélyezésére megindult hatalmas mozgalom, amelynek élén a kormány, az ország dolgozói és a demokratikus szervezetek állanak, napról napra nagyobb méreteket ölt. A demokratikus ifjúság ifjúság-szövetsége felszólítással fordult a felfaláshoz: *vegye ki részét a segélyakcióból, alakítson osztályokat, nagyobb csoportokat és vegyen részt azokban a munkálatokban, amelyek céljuk — a kormány irányításával — megfelelő készletek gyűjtését és eljuttatását a szárazságtól sújtott vidékek számára.* Kemény munka ez — állapítja meg a felhívás — s az ifjúságnak hajnalról késő estig dolgozva kell bajhajtott testvéreire segítenie!

A mezőgazdasági szakszervezetek szövetsége is hasonló felhívással fordult a vidéki szervezetekhez és elsőrendű kötelességnek jelöli meg a segélyakcióba való részvételt.

Uj térfi tehénemű varroda

kifogás-alan kivételben, mérsékelt áron vállal megrendeléseket

Felföldi Sári és dr. Kalkoné Gérecz Zita

Arad, Luther-tér 2 szám, földszint, 254
Előadások: 3, 5 és a kertben 7 és 9 óráig

Vasárnap a választási névjegyzékbe való jelentkezés végső határideje

A választási névjegyzékbe való jelentkezés végső határidejét szeptember 15. vasárnapig meghosszabbították. Az összeíró bizottságok a vasárnapi munkaszüneti napon is dolgoznak egészen déli 12 óráig. Mindenki számára, aki eddig elmulasztotta a jelentkezést vasárnap déli 12 óráig alkalma van megjelenni az összeíró bizottság előtt és kérni felvételét a választási névjegyzékbe.

Gyümölcskülönlegességek

FRISS TEJTERMÉKEK legolcsóbban

Krámernél

főpostával szemben. Tel.: 24-18.

— TAGGYÜLÉS A MAGÁNTISZTVEISELŐK ÉS ALKALMAZOTTÁK SZINDIKÁTUSÁNÁL. Szombaton f. hó 14-én d. u. 1/2 6 órakor a Magántisztviselők és Alkalmazottak Szakszervezete taggyűlést tart, amelyen a prémium és télisegélyre vonatkozólag fogják a tagokat informálni. Megvitatásra kerülnek ezenkívül az összes aktuális kérdések. A gyűlésen megjelenik az országos szövetség delegátusa is. Kérjük a tagok minél nagyobb számban való megjelését pontosan a kitűzött időben.

Hollósi Sándor

Aranyműves és óratok- javító

Arad, C. Leucadia 29.
Telefon: 26-29. 2718

Molmi triőröket keresünk

megvételre

Industria Fierului S. A. R. Timisoara, IV. Blvd. Regele Mihai I. No. 27. 2703

SPORTLEGYIBB

A SPARTA IS BEJUTOTT A B) LIGÁBA

BUKAREST. A Népi Sportszervezet központi bizottsága pénteken a késő éjszakai órákban hozta meg döntését a Sparta ismeretes beadványa ügyében. A döntés elismerte az aradi ruházati szakszervezettel szindikalizált Sparta jogát arra, hogy futbalcsapatát a B) liga küzdelmein indítsa. Az aradi egyesületet is beorozták a B) ligában küzdő csapatok sorába és néhány napon belül a technikai kérdések megoldása után közlik, hogy a Sparta melyik csoportban fog indulni. A Népi Sportszervezet névtelen diktése, amellyel a Sparta egyesületnek is igazságot szolgáltató a Bombol hivatalos lapban ma jelenik meg. A jelek szerint a Sparta a jövő hét folyamán bekapcsolódik a B) liga mérkőzéseik küzdelmeibe.

Alkalmi vétel

Röntgen készülék

eladó.

„ATOM”

Timisoara, str. Brediceanu 2.
Telefon 17-73. 2707

Prosperity

Irta: Rényi Tibor

Ezzel a fogalommal közelebbről akkor ismerkedtünk össze, amikor az angol-szász országok gazdasági életében legnagyobb pusztítást végezte. A mesterségesen felkocozott prosperitás, a tözsdemanóverek fiktív értéktörzsa az emelkedéses 1929-es newyorki tözsdetörzshöz, majd az általános gazdasági válsághoz vezetett. És a jó öreg prosperity, csak a második világháború előkészületeiben jelentkezett újra. Csak ekkor szűnt meg a munkanélküliség, mert sok katonára volt szükség, számos új gyár alakult, hatalmas beruházások váltak szükségessé, de lettek főleg prosperitások.

Azán egyszer mégis csak vége lett a második világháborúnak, bármilyen jó üzlet is volt az sokaknak és a már eddig is sok galibát okozott prosperityvel megint csak baj lett. Amerikában a háború alatt épült új gyárak jó része feleslegessé vált. Megkezdődött az ipari termelés csökkentése, a munkabérek leszállítása, megszűntek a jól fizetett túlórázások és mindez a sztrájkokhoz és a munkanélküliség tömegéhez vezet.

Ánglát messze elkerüli a prosperity. A háború felemésztette minden tartalékát. Hívelező országból adós állam lett. Anglia ha csak enni akar, már pedig köztudomású, hogy az angolok igen jól szeretnek élni — még egyszer annyit kell exportáljon, mint a háború előtt. Furcsa és hihetetlen, de bármilyen furcsa mégis igaz hogy a prosperity vándorútra kelt. Nyugatról Keletre költözik. A gazdag, angol-szász államokból hozzánk, szegény országokhoz szegődik. A gazdasági élet megnyílvánulásaiban nincs szentimentalizmus. Nem valószínű tehát, hogy a prosperity csak azért szegődne hozzánk, mert mi szegények vagyunk. Deméért is kutatnánk, de hogy is firtánánk sokat az okát a szerencsének, amely végre bennünket is ér. Csak örülnénk, hogy a prosperity felénk is útban van már. Félünk, de azonban hogy egyszer bennünket is itt hagyja az új prosperity, mert az új prosperityt ide vagy oda vonzzák. Ezért meg kell ismerkednünk a gazdasági élet hullámzásainak törvényeivel.

Az amerikai gazdasági életre a trösztök döntő befolyással bírnak, az a

megrázkódtatás, amelyet a trösztök számára a háborús nyereség elmaradása és az iparnak békefenntartásra való állítása jelentett, nem csak az amerikai közgazdaságra van súlyos kihatással, hanem minden olyan országra is, amely gazdaságilag szorosan az Egyesült Államokhoz van kapcsolva. Az elmúlt napokban az amerikai lapok újabb az 1929-eshez hasonló, ezújszerűt még kisebb méretű tözsdetörzshöz számoltak be, amely jelentős mértékben kibajította a londoni tözsdére is.

Az elmúlt világháború után, a törvénytelen pártok koncessziókat áruoló gazdaságpolitikája, államgazdaságunkat gyarmat névára süllyesztette és teljesen kiszolgáltatta az angol-szász gazdasági élet hullámzásainak. Ezért érte olyan súlyos megrázkódtatás országunkat is az 1929-es newyorki tözsdetörzshöz alkalmissal.

A Demokrata Pártok Blokkja programjának egyik sarkalatos pontja a független Románia megteremtése. De nemcsak politikai, hanem gazdasági téren is. Ez nem jelenti azt, hogy országunk előnyös gazdasági szerződéseket ne kössön. Megjesszük ezt, anélkül, hogy akár valutarisan, akár gazdasági téren elköteleznénk magunkat. Míg az amerikai trösztök minden erővel a termelés csökkentésére törekednek, a Demokrata Pártok Blokkjának gazdasági programja a többtermelés, úgy a mezőgazdaságban, mint az ipar minden ágában. A prosperity a napos oldalát szereti, mindig oda húzódik, ahol fokozzák a termelést, ahol új termelési lehetőségeket nyitnak meg és ahol nem a trösztök pénzügyi manővereitől függ a termelés csökkenése, vagy fokozása, hanem az általános jólét folyamatos emelése biztosítja a prosperity állandóságát és a gazdasági krízisek elkerülését.

A Demokrata Pártok Blokkja a többtermelés és a magánkezelés, azaz a mezőgazdaságban a magánkezelés, azaz a mezőgazdaságban a többtermelés, úgy a mezőgazdaságban, mint az ipar minden ágában. A prosperity a napos oldalát szereti, mindig oda húzódik, ahol fokozzák a termelést, ahol új termelési lehetőségeket nyitnak meg és ahol nem a trösztök pénzügyi manővereitől függ a termelés csökkenése, vagy fokozása, hanem az általános jólét folyamatos emelése biztosítja a prosperity állandóságát és a gazdasági krízisek elkerülését.

Ifjuságunk élharcosa akar lenni a román-magyar megbékélésnek

Magyar ifjak! Magyar leányok!

Az elmúlt évtizedekben annyira kihasználtságunkban annyiszor megfizetett ifjuságunk megoldást keres a saját problémáira.

Az áldozatok melyeket ifjuságunk mostanáig a jobb világ biztosításáért hozott sokkal nagyobbak annál, sem hogy saját sorsunk irányítását kezünkbe kiengedhessük. Örökre el kell tűnniük azoknak, akik megelégedésükkel ifjuságunkat újra egy véres háborúba akarják sodorni. Ifjuságunkat újra ágyútölteléknek akarják felhasználni. Nem válhatunk soha többé vak eszközeiké népünk ellenségeinek kezében.

A magyar ifjuságot és a magyar népet ne azonosítsák a nép ellenségeivel a népgyilkos fasisztákkal.

Az aradi demokrata magyar ifjuság egy emerként áll nemzetiségi szervezeteink mellett a Magyar Népiszövetség mellett és harcol teljes jogegyenlőségünkért.

A Magyar Népi Szövetség ifjusága tagja a Romániai demokratikus ifjusági szövetségnek. Legszorosabb baráti együttműködést kívánja a román demokrata ifjusági szervezetekkel. Ifjuságunk élharcosa kíván lenni a Román Magyar megbékélésnek.

A Magyar Ifjuságot érintő összes kérdésekre kap választ minden Magyar ifjú és leány a Magyar Népi Szövetség ifjuságának vasárnapi nagygyűlésén a Minorita kulturális nagyteremben, d. e. 10 órakor.

CZÁPOS FERENC

Magyar Népi Szövetség ifjusági felelőse

„ARCO”

Model-ház

Bemutatja újdonságait női felöltőkben és ruhákban különlegességek szövetekben

Arad, Str. Dr. Ioan Robu 6, a telefontársaság mellett.
Telefon 16-01 2693

— A MNSZ. NÓBIZOTTSÁGÁNAK SZERDAI MŰSORÁT A ZSIGMONDHÁZI KERÜLET ADTA. A műsor megkezdése előtt Radulyné dr. Burghard Márta szellemes előadásban ismertette a választás technikai módzatait és kitért arra, milyen fontos, hogy női képviselők is bejussanak a román parlamentbe, hogy ezek ott a nőket érdeklő kérdésekben állást foglaljanak. A szórakoztató előadást Faludy Károly rendezte és ő meg a szereplők érdeme, hogy a hallgatóság meglegedetten távozott a szerdai előadásról. Prohászka Katalin, az aradi színház fiatal művésznője kellemes csengő hangon három dalt adott elő, gyermekelekedés román és magyar dalokat énekeltek, tréfiák jelenséget adtak elő, román és magyar táncokat táncoltak, Gömöri Marika monológot adott elő, kedvesen, míg befejezésül gyermekzenekar szórakoztatta a közönséget. A szavaltókat Philip Antal tanította be.

Hirdetmény

Az Arad-zsigmondházi volt Pichler-féle korecsma és kerthelyiség bérbeadó. Ajánlatokat a zsigmondházi községvezetésnél lehet benyújtani. A zsigmondházi Szociáldemokrata Párt. 2714

— A MOSOCZYTELEPI MNSZ. NÓCSOPORTJA HÉTFŐN 16-kán délután 5 órakor nagygyűlést tart központi kiküldöttel a Vasile Paguba, 26 sz. a. szék. házban. A rendkívül fontos tárgyú gyűlésre minden nötestvért szeretettel hív a Nővezetőség.

— VILÁGOS ÜNNEPÉLY LESZ VASÁRNAP d. u. 4. órai kezdettel a Mosoczytelepi református imaházban, mely alkalommal előadást tart Disz Péter szentléányfalvi ref. lelkész.

LELIK iriszabóság

Modern szabászat Elsőrendű munka

Arad, str. Bratianu 21. 2629
Bejárat Episcopiei uccából.

— PALYAZAT TANÍTÓI ÁLLÁSOKRA. A Iermata-neagrai — feketegyarmati — ref. egyház pályázatot hirdet kántortanítói állásra. Javadalma állami fizetés, 6 kat. hold szántóföld használatra, lakás tágas kerttel. Tanítónői állásra. Javadalma állami fizetés, lakás tágas kerttel. Pályázatok szeptember 20-ig: Oficiul parochial reformar Iermata-Neagra, posta Chisineu Cris, jud. Arad küldendők. 2712

Corso Mozi

Telefon 23-64

Előadások: 3, 5, 7, 9

egy új színes angol filmcsoda

Mesél a tenger az izgalom, a szépség filmje. Vák küldöttségek is.

Az MNSZ elsőkerületi ifjuságának szüreti mulatsága szombaton este 8-kor a Savoy kerthelyiségében

Diákok! Helyetek a földműves és munkás ifiak mellett van

Hírek

— HÁZASSÁG. Berkovits Dusy és Györi Tibor szeptember 15-én, vasárnap délelőtt 1/2 1 órakor tartják esküvőjüket a neolog templomban. Ezután hívják meg rokonaikat, jóbarátjaikat és ismerőseiket. 2706

— MEGKEZDŐDTEK A BEIRATÁSOK A NAGYVÁRADYI ART. IZR. GIMNÁZIUMBAN. A nagyváradyi Art. IZR. Hírközlés elemi iskolájában augusztus 25-én kezdődtek meg a beíratások. Örömmel tapasztalhatjuk, hogy az iskolába eddig is szép számmal iratkoznak be régi és új növendékek. Szeptember 1-én kezdődtek és szeptember 20-ig tartanak a beíratások ugyan a Hírközlés gimnáziumának I-től IV. osztályába is. Tudvalevő, hogy a nagyváradyi Art. IZR. Gimnázium egész Románia területén az egyetlen ortodox zsidó gimnázium. Eppen ezért érthető, hogy az iskola nagyszámú beíratkozására számít. Az iskola igazgatósága a vidéki növendékek beíratkozásával kapcsolatban különös gondot fordít arra, hogy növendékei jobb ortodox házaknál találjanak otthont.

— HÁZASSÁG. Weisz-Riszterer Kató és Terbanca Zenó f. hó 15-én, délután 6 órakor tartják esküvőjüket az aradi Mórfa templomban. Rokonaikat és ismerőseiket szívesen látják. 2697

— EGYHÁZI GYŰLÉS. A nagyváradyi akrobatikai tanfolyam szeptember 15-én kezdődik. Bul. Marfa 24, telefon 12-28. 2698

— SZÜRETI BÁL. Az MNSZ negyedik és hetedik kerülete ma, szombat este 8 órai kezdettel szüreti bálra rendez a szervezet székházában (ségi római katólikus templom udvar). Elsőrendű zene, hideg-meleg büfé. Autóbuszjárat. Vendégeket szeretettel vár a rendezőség.

— A RUHÁZATI MUNKÁS SZAKSZERVEZET FELHÍVÁSA. A ruházati munkások sportszervezete felkéri az ifjú munkásokat, hogy hétfőn, délután 5 órakor az ifjúsági gyűlésen teljes számban jelenjenek meg. A ruházati munkások szakszervezete felkéri női tagjait, hogy hétfőn 6 órakor a női gyűlésen teljes számban jelenjenek meg.

LESCENCO

a világhírű orosz nép- és műdalénekes szeptember 15-én, este 9 órakor az aradi Városi Színházban hangversenyez. Jegyek a színház pénztárána.

Az Economatul „Unitatea”

f. hó 20-án, péntek délután 6 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara főosztályi tanácstermében

rendkívüli közgyűlést

tart, amelyre a beirt összes cégek feltétlenül megjelenését kéri az igazgatóság. 2715

URANIA

Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor
Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.
Ma meghatározó drámai történet egy falusi leány életéből, aki felkerült a fővárosba!

Egy pesti éjszaka

DANIELLE DARRIEUX

Forum mozi

Telefon 20-10.
Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor
Egy mindvégig izgalmas filmesemény.

Egy gép nem tért vissza

Eric Portman — Godfrey Tearle — Hugh Williams

Több munkaadó szabotálja a dolgozók téli ellátását

Román-magyar dolgozók együtt kell harcolni, hogy győzelemre vigyék a demokráciát
Nagyszabású gyűlést tartottak a Kulturpalotában a szakszervezetek összvezetősegei

Péntek délután a Kulturpalota nagytermében tartották a Szaktanács, a gyári bizottságok, a szakszervezetek összvezetősegei, együttes gyűlést. A Kulturpalotában nagyszámú hallgatóság előtt Demin Aurel az aradi Szaktanács elnöke nyitotta meg az ülést, aki üdvözölte Balica Mihály kerületi főtisztart és Dumitrescu a vas és fém munkások szakszervezetének bucaresti küldöttjét. Demin Aurel megnyitó beszédében rámutatott arra a következetes harcra, amelyet végig kell küzdeni, hogy Romániában a demokrácia megerősödjék, majd ismertette az országban a jövő hónapban lesznek a parlamenti választások, amely az első szabad választás Romániában.

Mantoiu az aradi Szaktanács gazdasági felelőse volt a következő felszólaló, aki ismertette a kollektív szerződések mellékletének a munkásság ellátására vonatkozó pontjait. Rámutatott arra, hogy több munkaadó szabotálja a dolgozók téli ellátásának kötelezettségét, majd hangsúlyozta, az Astra, CFR, Téba és az ITA gyárakban már megkezdődött a kollektív szerződés szerinti a dolgozók élelmiszereivel való ellátása.

Rotter László szervezeti kérdésekről beszélt, majd drámai szavakkal ismertette a moldovai tartományban a szárazság következtében előállott súlyos helyzetet. Felhívással fordult a munkássághoz, hogy siessenek a moldovai éhezők segítségére.

Ilica Marioara a Szaktanács női csoportjának felelőse arról beszélt, hogy a nőket mozgósítani kell a választásokra, majd ugyanakkor a moldovai szárazságsújtotta vidék lakosságának megsegítéséről beszélt.

Dumitrescu a bucaresti vas és fém munkások szakszervezetébe tömörül: 200 ezer dolgozó nevében tartott beszédet. A román és a magyar munkás nem ellensége egymásnak — mondta Dumitrescu — A román és a magyar dolgozóknak együtt kell harcolniuk, hogy győzelemre vigyék a demokráciát, amely megadja minden dolgozó számára, hogy nemzetiségi különbség nélkül boldogan éljen ebben az országban.

Balica Mihály főtisztart felszólalása után Lupau Ioan az aradi Szaktanács titkára pompásan felépített lendületes beszédében magyar nyelven ismertette az elmondottakat, majd a lelkes hangulatban lefolyt gyűlés véget ért.

A közeljövőben Aradon is kiosztják a három hónapra esedékes cukorfejadagot

Az ellátásügyi államtitkárság rendelkezése alapján már a közeljövőben kiosztják visszamenőlegesen a három hónapra esedékes cukor fejadagot. Műután három hónapról van szó, fejenként más-

fél kilo cukor jut mindenkire. Ertesztésünk szerint a cukorkiosztás Aradon is a napokban megkezdődik. Az aradi Textilgyár munkásai már meg is kapták a cukorkiosztást.

Angol nyelvű kérvényeket

kivándorlás, vagy gyarmatosítás céljaira történő beíratkozáshoz Kanadába (Északamerika) és Braziliába (Délamerika) elkészít

„INDEX” iroda, Brassó, Muresanu-park

Ujabb intézkedésig fellügger-tették a Casbi alá eső javakra ki- rőt haszonbér behajtását

A Magyar Népi Szövetség bucaresti kirendeltségétől kapott telefon értesítés alapján közöljük:

A Nemzetközi Ellenőrzőbizottsággal összekötő Román Fegyverszüneti Bizottság 1946 szeptember 13-án 22.213 szám alatt a következő körtáviratot küldte az összes megyefőnökségeknek:

Ujabb intézkedésig fellügger-tették a CASBI alá eső falusi javak után járó haszonbér (természetbeni és pénzbeli) behajtását és beszedését, amennyiben ezen falusi javak abszentszta román állampolgárok tulajdonát képezik, kik visszatértek az országba, de a saját vagyonuk gondnokai (custode).

Kívételt képeznek a bármilyen osztályú és értékű kereskedelmi és Ipari javak.

A körtáviratot Simion Ofera miniszter írta alá.

AROM mozi

Telefon: 24-45.
Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor
Jegyelővétel: délelőtt 11-től. Páratlan sikert aratott a legújabb 1946-os román film bemutatója

Két világ, egy szerelem

Főszereplők: Polly Agi, Puiu Mironescu, Lulu Savu, Puiu Maxiilian, Al. Giovani. Pazar kiállítás. Tánc. Zeue.

Apróhirdetés

AKKORDEON és JAZZ-zenéjére órákat újból elkezdtem, egyben JAZZ-ének, CHANSON (diseur, diseur) képző négyhónapos kurzust kezdtek Horovitz Éva, Anhaltzer Rezsin, Doroghi Béla tanárok közreműködésével. LÁNYI ISTVÁN, Arad, Bulv. Carol 17. Telefon: 25-07. 7672

MOLNÁR JÁNOS szíriai lakos Sofronya és Zimándköz közötti úton elvesztette tárcsáját katonakönyvvél, iratokkal. Megtaláló jutalmat kap Sofronya vagy Zimándköz községében. 7833

SPORTHARINYÁT és mindennemű harisnyát kötök választékos mintázzal és régeket fejelek. Str. Dna Balasa 125. 7811

ERŐS üres ládák eladó. Dobozok, kőbányák. Str. Sft. Gheorghe 13. 7808

GOMBGYÁRIMESTER és több éves gyakorlattal rendelkező galált és más műanyagokkal tartós munkás felvétel. Ajánlatokat „Cluii gombyár” jelgére Reclamaba Eminescu 4. 7839

KOSZTOS diákok vállalt tanító család. Costache Negri (Nagy Sándor) uca 11. 7834

ELATÓ egy új pehelypaplan, rózsaszínű klot. Str. Eminescu 46. 1. anart. 7835

FŐUT mentén Str. Románilor 7 szám. alkalmas háztelék eladó. Erdőküldi. Arad Str. Barbu Delavrancea 3. 7836

ELADÓ Zeiss-Ikon 6x9 Nettar 1:4.5 ós objektívvel vedonható táskával. Cím: Cantacuzino 57/a. Megtekinthető vasárnapon 9-4-ig. 7837

ELVÉSZTEK egy pénztárcában Arad Emil személyi iratai. Felkérem a helyes illetékes megajánlat, hogy a részben ártalmatlan iratokat magas jutalom ellenében adja le. Vagy küldje be a „Mercedes” parfümárkába. Bul. Barbu Ferdinand 17. 8750

MOSOCZY telni kétszobás magánházi lakószobát, elcsereplém helyi városi kétszobás, esetleg egy nagyobb szobás lakással. Mosoczy telni. Ivriannu 54. 13 éves fiú részére vennék kifosztott. Ion táskáját. Cimeket a könt. 7819

MEGRIZOTUNK BUKARESTI indult minden szorán. Mindenféle megbízást. elvállalunk. KEDD délután 6 órakor. OTYON. DIKONÉ nézői iroda. OTYON. DIAT” információk hivatal. Buceuresti. ARAD. Bratianu uca 9-11. Telefon 98-49. 7890

TANGÓHÁRMONIKA. és zongoratanítást utra vállalk. Házhoz is megyek. St. Abotomni 26-28. Telefon 17-27.

VASZMOSOKAT felvétel. Cím: Cuzo Voda uca 4 szám. Guba. 7700

ROVID fésű hátkabát és szűke. szűke. ter. Jók. Kovács. Str. Dna Balasa 71.

ROVID fésű hátkabát és szűke. szűke. ter. Jók. Kovács. Str. Dna Balasa 71. Szilcsanu. 7899

RETEGÁPOLÓVÉR sokoldalú sokévi gyakorlati állást keres. Cím a kiadóban. 7897

KRATZNIK gyáriüzemű gépekhez keveset használtak. 130 mtr. eladó. MACEA, Kath. Plébsz. Aradmegye. 7829

ÜZEMKÉPES tejszaporítót megvételre kerestetik. Cooperativ. „Liberate” Iermata Neagra. 7830

ELADÓ fegyver gyermekágy. Tóth. Calea Saguna 17-a. 7831

NAGY gyalupad számszámokkal és üvegágyó eladó. Hock, Plopiu. 6. Sága. 7832